

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. บทนำ

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมการส่งออก ขยายตลาดสินค้าและธุรกิจบริการของไทย พัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและธุรกิจบริการส่งออก ให้บริการ ข้อมูลการค้า และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในตลาดโลกเพื่อเพิ่มมูลค่าการส่งออกและปริมาณ การส่งออกของประเทศไทย รวมทั้งการนำเข้าปัจจัยการผลิตและสินค้าที่จำเป็นต่อการพัฒนาศักยภาพในการ แข่งขันของประเทศไทย เพื่อเป็นการสร้างฐานข้อมูลผู้ประกอบการและผู้ส่งออกที่มีศักยภาพ รวมถึงขยายตลาด สินค้าและธุรกิจบริการของไทย โดยมีการจัดงานแสดงสินค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สินค้าและธุรกิจบริการของไทย รวมถึงการเปิดโอกาสทางธุรกิจให้แก่ผู้ประกอบการไทยโดยการจัดกิจกรรมจับคู่ เจรจาทางธุรกิจ

รัฐบาลได้กำหนดให้การป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐเป็นนโยบายสำคัญของ รัฐบาลที่ทุกส่วนราชการจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติและเป็นวาระแห่งชาติเพื่อให้มีการแก้ไขและป้องกันปัญหาการทุจริต คอร์รัปชันให้เห็นผลเป็นรูปธรรม โดยสำนักงาน ป.ป.ท. ในฐานะหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบ หลักในการขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐต้องทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบในส่วน ราชการเป็นประจำทุกปี และรายงานผลการปฏิบัติตามระยะเวลาที่กำหนด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ได้รับการกำหนดให้ประเมินความเสี่ยงในด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต และจากการพิจารณาคัดเลือกกระบวนการงานด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของกรม เพื่อจัดทำแผนการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต เมื่อวิเคราะห์จากโอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) จาก ๒๓ โครงการหรือ กิจกรรมของกรม พบว่า กระบวนการสมัครเป็นสมาชิกกรมตามหลักเกณฑ์กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ว่าด้วยสมาชิกกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) อยู่ในเกณฑ์สูง กรมจึงได้จัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ในหัวข้อ “การพิจารณาอนุมัติการสมัคร เป็นสมาชิกตามหลักเกณฑ์กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ว่าด้วยสมาชิกกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๕”

๒. หลักการและวัตถุประสงค์

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้จะสามารถลดโอกาสที่จะเกิดการทุจริตในการ ดำเนินการของหน่วยงานได้ โดยจะช่วยให้การดำเนินการของหน่วยงานมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น และสามารถลด โอกาสในการเกิดการทุจริต เนื่องจากมีการวิเคราะห์จุดเสี่ยงในกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานที่อาจทำให้เกิด การทุจริต

๒.๑ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต
- ๒) ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ
- ๓) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้
- ๔) เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย
- ๕) เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตตามนโยบายภาครัฐ

๒.๒ นิยามความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

๒.๓ กรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective : ฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสแก่นักบริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไป มีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่าง ให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้า ในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้า ในอนาคต (Unknown Factor)

๒.๔ ประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๓. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ได้ทำการคัดเลือกกระบวนการพิจารณาอนุมัติการสมัครเป็นสมาชิกตามหลักเกณฑ์กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ว่าด้วยสมาชิกกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๕ ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในป้องกันและลดโอกาสการทุจริต จากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยง และผลกระทบ (Impact) การวัดระดับความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น และดำเนินการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการระบุรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต ว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการที่อาจจะเกิดขึ้นได้ โดยในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือ เป็นการพยากรณ์เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และพิจารณาความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง นำมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในการป้องกันและลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
 โครงการ... การพิจารณาอนุมัติการสมัครเป็นสมาชิกตามหลักเกณฑ์กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
 ว่าด้วยสมาชิกกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๕
 ชื่อหน่วยงาน... กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ... ศปท.กระทรวง... กระทรวงพาณิชย์
 ประเภทความเสี่ยงด้านที่... ๑. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood) โดยพิจารณาจากความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูงมาก (ร้อยละ (ขึ้นไป ๑๐
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูง (ร้อยละ (๑๐
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ (๕
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ(๓
๑	เหตุการณ์ไม่ม่มีโอกาสเกิดขึ้นเลย (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) โดยพิจารณาจากความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อหน่วยงาน	
๕	- เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น - เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษชี้มูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
๔	- มีการร้องเรียนต่อสื่อมวลชน หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง - ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	- มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการปฏิบัติงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน - หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	- ปรากฏข่าวลือที่พาดพิงบุคคลภายในองค์กร มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวล มีการสอบถามข้อมูล
๑	แทบจะไม่มี

๓. เกณฑ์การวัดระดับความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

โอกาสเกิด	Risk Score				
	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

การประเมินความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ การพิจารณาอนุมัติการสมัครเป็นสมาชิกตามหลักเกณฑ์กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
ว่าด้วยสมาชิกกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๕

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๑	รับสมัครสมาชิกกรมผ่านระบบบริหารกิจกรรมของกรม	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	๑	๑	ต่ำ
๒	ตรวจสอบข้อมูลความถูกต้อง ความครบถ้วน และความสมบูรณ์ของเอกสารในการสมัครเป็นสมาชิกกรม และประสานงานชี้แจงในกรณี que ผู้สมัครส่งเอกสารไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน และไม่สมบูรณ์	เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ตรวจสอบ อาจไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ หรืออาจเจตนาละเว้นการตรวจสอบ/เรียกเอกสารเพิ่มเติม เพื่อเรียกรับผลประโยชน์ในการดำเนินการ	๓	๓	สูง
๓	ตรวจสอบคุณสมบัติโดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ว่าด้วยสมาชิกกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่กรมได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕	เจ้าหน้าที่อาจใช้ดุลพินิจในการพิจารณาคัดเลือกพวกพ้องหรือคนรู้จักหรืออาจมีเจตนาประวิงเวลาในการตรวจสอบคุณสมบัติ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์ในการดำเนินการพิจารณา	๓	๓	สูง
๔	สัมภาษณ์ผู้สมัคร และเยี่ยมชมสถานที่ทำงาน/โรงงาน	เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ตรวจสอบ อาจไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ หรือเจตนาละเว้นการตรวจสอบ/เรียกเอกสารเพิ่มเติม เพื่อเรียกรับผลประโยชน์ในการดำเนินการ	๓	๓	สูง
๕	สรุปข้อมูลผู้สมัครเป็นสมาชิกกรมที่ผ่านคุณสมบัติและหลักเกณฑ์การเป็นสมาชิกกรม	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	๑	๑	ต่ำ
๖	ขออนุมัติรายชื่อสมาชิกกรม	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	๑	๑	ต่ำ
๗	แจ้งผลการอนุมัติการสมัครเป็นสมาชิกกรม	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	๑	๑	ต่ำ

แบบสรุปรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

หน่วยงาน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

รอบที่ ๑ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อหน่วยงาน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

ด้านที่ ๑ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ

๑. ชื่อกระบวนการ การพิจารณาอนุมัติการสมัครเป็นสมาชิกตามหลักเกณฑ์กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ว่าด้วยสมาชิกกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๕

๒. รวมระยะเวลาดำเนินการตามคู่มือประชาชน.....-..... วัน

ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงและรายละเอียดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยงการทุจริต	รายละเอียดมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๑. ตรวจสอบข้อมูลความถูกต้อง ความครบถ้วน และความสมบูรณ์ของเอกสารในการสมัครเป็นสมาชิกกรมและประสานงานชี้แจงในกรณีที่มีผู้สมัครส่งเอกสารไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน และไม่สมบูรณ์ - เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ตรวจสอบ อาจไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ หรืออาจเจตนาละเว้นการตรวจสอบ/เรียกเอกสารเพิ่มเติม เพื่อเรียกรับผลประโยชน์ในการดำเนินการ	๓ X ๓ สูง	๑. การรับสมัครสมาชิก ดำเนินการโดยการสมัครผ่านระบบกลางของกรม ๒. มีขั้นตอนและรายการเอกสารประกอบการรับสมัครที่ชัดเจน เพื่อลดการใช้ดุลพินิจ ๓. มีกรอบระยะเวลากำหนดในการดำเนินการพิจารณาของเจ้าหน้าที่อย่างชัดเจน ๔. มีระบบการติดตามการดำเนินการพิจารณาตามขั้นตอนของเจ้าหน้าที่ ๕. มีการจัดทำคู่มือเผยแพร่ให้ประชาชน / ผู้ประกอบการ ทราบขั้นตอน / ระยะเวลา ในการดำเนินการ
๒. ตรวจสอบคุณสมบัติโดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ว่าด้วยสมาชิกกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่กรมได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ - เจ้าหน้าที่อาจใช้ดุลพินิจในการพิจารณาคัดเลือกพวกพ้องหรือคนรู้จักหรืออาจมีเจตนาประวิงเวลาในการตรวจสอบคุณสมบัติเพื่อเรียกรับผลประโยชน์ในการดำเนินการพิจารณา	๓ X ๓ สูง	
๓. สัมภาษณ์ผู้สมัคร และเยี่ยมชมสถานที่ทำงาน/โรงงาน - เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ตรวจสอบ อาจไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ หรืออาจเจตนาละเว้นการตรวจสอบหรือเรียกเอกสารเพิ่มเติม เพื่อเรียกรับผลประโยชน์ในการดำเนินการ	๓ X ๓ สูง	

ลงชื่อ.....

(นางอารดา เพ็ญทอง)

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

ตำแหน่ง.....

วันที่ ๒๙ มี.ค. ๒๕๖๖